

Projektové vyučování

Podle **Průchy** (1995) se slovo **vyučování** v běžném významu užívá k označení toho, co se odehrává každodenně ve školních třídách ve vyučovací hodině. V didaktických teoriích označuje toto slovo pouze činnosti, které realizuje učitel jako součást výuky. V obecných didaktických teoriích se výukou rozumí systém, který zahrnuje nejenom proces vyučování, ale také cíle výuky, obsah výuky, podmínky, determinanty a prostředky výuky, typy výuky, vlastní vzdělávací proces a výsledky výuky.

Podle **Maňáka** (2000) je **výuka** definována jako hlavní forma činnosti, při níž učitel a žáci vstupují do určitých vztahů a jejímž cílem je dosahování stanovených cílů.

Několik příkladů toho, jak různí pedagogové přistupují k charakterizaci projektového vyučování:

Bastian a Gudjons považují za projektové vyučování takové, v němž se vyskytuje:

- orientace na situace a život,
- orientace na zájmy zúčastněných,
- samostatná organizace a přejímání zodpovědnosti u žáků,
- praktický společenský význam,
- cílené plánování projektu,
- zaměření na produkt,
- zapojení více smyslů,
- sociální učení,
- interdisciplinarita.

Podle **Kilpatricka** (Singule, 1992, s.20; Velinský, 1933, s.60 a další) probíhají při projektovém vyučování učební procesy obvykle v podmínkách, které překračují rámec jednotlivých vyučovacích předmětů a jsou motivovány potřebami žáků a konkrétní naléhavostí jejich řešení. Podle **Kilpatricka**:

- projektovat znamená uspořádat učební látku na základě řešení určitého úkolu (projektu), který se blíží skutečné činnosti ze života,
- mají mít žáci při projektovém vyučování jistý vliv na výběr tématu, vyučování souvisí s mimoškolní činností a předpokládá zainteresovanost žáků, řešení je vždy praktické a vede ke konkrétním výsledkům, z jejichž řešení vyplývá pro žáky odměna,
- je projekt chápán jako cíl a současně jako prostředek k dosažení dalšího cíle.

Podle **Lehmanna** (1999, s.5) zkušenosti ukazují, že projektové vyučování může být pro zúčastněné velice zajímavé. Projektové vyučování je zvláštní pracovní forma, která má charakteristické cíle. Patří k nim mimo jiné rozvoj schopností:

- pracovat v týmu,
- provádět rozhodnutí jako jednotlivec i tým,
- kriticky přistupovat k práci vlastní i cizí,
- komunikovat,
- pochopit důležitost a smysl dělby práce,
- pracovat samostatně,
- integrovat společně získané pracovní výsledky.

Schulz charakterizuje projektové vyučování jako vyučování orientované na:

- potřeby žáka,

- překonávání každodenních životních situací žáka,
- interdisciplinaritu při řešení komplexních učebních úloh,
- samostatnou organizaci žáka při plánování, realizaci a hodnocení učebních procesů,
- produkt,
- kolektivní realizaci,
- společenskou relevantnost.

Podle **Skalkové** (1999, s.217):

- je projektové vyučování založeno na řešení komplexních teoretických nebo praktických problémů na základě aktivní činnosti žáků, se kterou se ztotožňují a kterou prožívají,
- jsou koncepční východiska projektového vyučování orientována především na pojem zkušenosti žáka,
- projektové vyučování vychází z předpokladu, že nelze od sebe odtrhávat poznání a činnost, práci hlavy a práci rukou.

Valenta (1993, s.8) uvádí následující znaky projektového vyučování:

- projektové vyučování je cílená učební činnost, která je:
 - o promyšlená a organizovaná,
 - o intelektová (teoretická) i ryze praktická,
 - o vyhovující potřebám a zájmům žáků, ale též pedagogickému rozhodnutí učitele (případně dohodě obou stran),
 - o koncentrovaná kolem určité základní ideje,
 - o zaměřená prakticky a směřující k upotřebitelnosti v životě,
 - o přinášející změny v celku osobnosti žáka (zvláštní cestou zkušenosti),
 - o činností, za niž žák (žáci) přejímá (přejímají) odpovědnost.